

Hou Lokalhistoriske Arkiv er også med på bølgen 1864.....

Niels Simonsens ikoniske maleri af tilbagetoget fra Dannevirke i 1864

Når vi går tilbage til tiden 1864 og for den sags skyld også tilbage til 3-års krigen i 1848, findes der af gode grunde ikke nogen fotografier fra den tid, kun tegninger. Fotografiapparatet blev først udbredt i slutningen af 1800 tallet. Det var ikke som i dag, hvor vi sidder foran Tv'et og følger slagets gang online.

Dengang blev historien om krigen, og for den sags skyld også alt andet, fortalt når folk mødtes. Nogle kunne fortælle historier, og andre kunne sætte historierne på vers. Disse sange blev sunget igen og igen i festligt lag og blev på den måde videreført til næste generation. Sangene berettede ofte om social nød og uretfærdighed.

Maren Færgemann fra Hou huskede i tide, at få sangen om den tapre soldats indsats i krigen i "ottefyrre" skrevet ned. Sangen handler om en soldat, der mistede den ene arm i krigens kamp og derfor må klare sig resten af livet ved at gå på landevejen med en lirekasse. Sangen fortæller om en soldat, der hellere var død i kampen og fået en mindeplade end at gå på landevejen. Han var bitter på fædrelandet, som han gav alt, men hvad gav fædrelandet ham.

Sangen hedder "Erindre de det var i ottefyrrer"

og synges på Melodi: "Erindrer de det var i Kongens have..."

Erindre de det var i ottefyrrer
da tysken drog her ind med mord og rov
og hentede sig af Danmarks Jens de tørre
og drøje prygl, ved Dybbøl og ved Bow,
det var de stolte minderige dage,
da Danmarks Jens han slog med liv og lyst,
og naar den tid jeg mindes maa tilbage
da vaagner ungdomsmodet i mit bryst.

Jeg ønsker tidt at kuglen havde truffet
i hjertet hellere end armen her
saa var jeg vandret ind til Ryes brigade
i stedet for at gaa og lire her.
Ja, det er smukt for fædreland at falde,
saa siger digteren, det jeg ikke ved,
men det er tungt kan jeg forsikre alle
For fædreland at miste førlighed.

Thi jeg er selv en Jens fra ottefyrrer,
jeg bær medaljen, se den hænger her,
og ham der, kender mig, ham maa de spørge
om ej det er med rette jeg den bær.
For Konge Fædreland, ja, for min pige
jeg tappert stred i krigens vilde larm.
til tysken for de danske maatte vige,
men sejren kostede mig min ene arm.

Nu er de endt de lyse glade dage
som invalid jeg kom paa sultekur
med lirekassen rundt jeg nu maa drage
I verden, naar jeg gaar min tiggertur,
saa megen bitterhed i hjertet gemmes
som jeg har samlet på min triste vej,
Jeg ofrede fædrelandet mine lemmer,
Men hvad har det til gengæld ofret mig.

I Årsskriftet fra Odder Lokalarkiv 2014 "I godt selskab" kan man læse om krigen i 1864 og her bekræftes det, som sangen beretter om, nemlig at "der var ingen hjælp at hente" for en såret soldat – man skulle søge om lov til at gå med lirekasse. [Læs her](#)

Denne sang som Maren ofte hørte i festligt lag hos stolemager Hansen på Søndergade 25 i Hou. Marens søster Ane Marie var nemlig gift med stolemageren.

Stolemager Niels Hansen, født 1878 – død 1932 og hans kone Ane Marie født 1876 - død 1932.

Stolemager Hansen kom fra Grenå og giftede sig med Maren Færgemanns søster Ane Marie i 1898. De fik 6 børn Hertha, Tove, Harald, Sigrid, Emil og Rudolf.

Stolemager Hansen byggede eget hus med værksted over gården på Søndergade 25 og senere snedkeri på førstesalen. Båndsaven og drejebænken snurrede på livet løs, alle skulle have fire stole og et bord, at begynde med. Alt tegnede tilsyneladende godt, værkstedet havde godt at bestille. Men så fik Stolemager Hansen en genial ide, at bygge hele herligheden om. Han indrettede Hous første og eneste biograf "Fotorama", ved at udnytte hele husets længde og anbringe lærredet i baghuset og selv flytte ovenpå med familien, lykkedes det, at skaffe plads til hundrede mennesker til de helt store forestillinger. Ideen viste sig at være genial, selvom der kun blev vist stumfilm, strømmede folk til. Interessen faldt dog i trit med et svigtende og et stadig dårligere repertoire. Stolemager Hansen døde i 1932. Stolemagerens søn Harald fortsatte kun i en kort tid efter faderen død med at vise film, da det ikke længere var rentabelt.

Arkivet har lånt sangen hos William Rathlou. William fortæller: "at Maren Færgemann nedskrev med sirlig håndskrift og efter hukommelsen 8-10 sange omkring 1977, hvor Maren var 96 år gammel." Sangene er blevet sunget rundt om i hjemmene i Marens barndom og ungdom og stammer givet vis fra det attende århundrede.

Maren Færgemann har livet igennem været en aktiv, rask dame med et stort engagement i Hou.

Foto fra Marens 100 års fødselsdagen i 1982

[Hent PDF fil af de håndskrevne sider med sangen](#)

Kilder:

I godt selskab 2014

KRIGEN I 1864

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/krigen-i-1864/>

3 årskrigen 1848-51

http://www.vimu.info/general_04.jsp?id=mod_3_1&lang=da&u=child&flash=true

Fiskere, Herremænd og andet godtfolk

15.11.2014 Gunhild Hoe